

izdaja vsak četrtek
in velja za poštno
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrta leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Dalečniki katol. ti-
skovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posebni deli
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do medu opoldne.

Štev. 12.

V Mariboru, dne 24. marca 1904.

Tečaj XXXVIII.

Rusko-japonska vojna.

Kdor pričakuje vznemirljivih vesti z bojišča v tem času, se jako moti. Res je, da razni dnevniki, ki so veseli, da zamaše svoje velike praznote, z veseljem poročajo raznovrstne novice o izkrcavanju ogromnih japonskih čet v Mandžurijo in na Korejo. Če bi bilo vse to res, bi Japonska morala sedaj doma imeti le še otroke, starce in pohabljenice, a to pa gotovo ni res. Vesti pa, da bodo Japonci Port Artur izstradali, so naravnost neumne in izmišljene, saj ni mogoče, da bi se trdnjava, ki ima za hrbtno svobodno železnico in cesto, nahajala v takih stiskah glede živeža in vojnih potrebščin, kakor so kričali posebno angleški listi. To potrjujejo tudi razna poročila, ki pravijo, da Rusi pridno zalagajo trdnjavo z živežem. Utrjena pa je tudi tako močno, da so se dosedaj še vsi japonski napadi izjalovili. Pretekli teden se je japonsko brodovje zopet pokazalo v bližini Port Arturja, vendar streljalo ni. Kitajska poročila sedaj poročajo, da nameravajo Japonci v kratkem na raznih krajih naskočiti polotok, na katerem leži Port Artur, ker samo od morja so izprevideli to ne gre tako lahko. To pa je tudi čisto razumljivo, ker je vhod v luko iz prostega morja širok samo 300 metrov, in ruske utrdbe na obeh straneh vhoda so nevarne, saj jih je koj pri vhodu šest. A Japonci poskušajo še z drugimi sredstvi. Poslali so v Port Artur polno v Kitajce preoblečenih ogleduhov. Vendar so jih Rusi izvozili tudi pri tako skritem in zahrbtnem orožju; od zadnjega bombardiranja

so namreč obesili že šest takih nevarnih ptičkov.

Na morju vlada zadnje dni mir, ker največje vprašanje je za Ruse in Japonce sedaj zbiranje vojakov in utrjevanje bojišča. Zgodil pa se je tudi na morju važen dogodek: Iz Petrograda kakor tudi od drugih poročajo, da se je ruskemu brodovju v Port Arturju posrečilo prodreti mimo japonskega brodovja in se združiti z vladivostoškim ruskim brodovjem.

Na suhem pravega boja še ni bilo. Rusi vsaj en mesec še ne morejo začeti pravega boja, ker ne morejo spraviti tako naglo potrebne množice na bojišče, da si jih vozijo noč in dan, jih vendar na en vlak več ne spravijo kot 500 do 900 vojakov. Kakor je izračunil neki poljski general po najboljših virih, bodo imeli Rusi do konca meseca sušca na bojišču vseh vojakov skupaj 360.000 mož in sicer jih pripade od teh na prodirajočo armado 250.000 mož, ostali so nastavljeni po trdnjavah, bolnišnicah in pri živežu. Največ jih je ob reki Jalu, kjer delajo z neznansko hitrico. Pionirji bodo napravili nasipe in na petindvajsetih mestih močne utrdbe, v katere bodo postavili Rusi topove. Gorske baterije so že na vrhu hribov, od koder bodo pozdravljale sovražnika s smrtonosnimi granatami. Ob izlivu reke Jalu so izkopali velikanse rove in podkope. Ko pride poveljnik Kuropatkin na bojišče, si bo zbral trdnjavo Mukden in od tam komandiral vso velikanško vojsko.

Japonci pa tudi neprestano vozijo iz

domovine svoje čete na Korejo. Ko stopijo na obrežje, korakajo potem po Koreji proti reki Jalu, proti severu, kjer se jim posebno dobro ne godi. Posebno na severu Koreje divja kuga med živino, kar jako ovira prehranjevanje armade. Korejci jim gredo pri prodiranju povsod na roko. Iz Šoula (izgovori Šavla) poročajo, da so obesili zadnje tri dni 40 oseb, katere so sumili, da agitirajo za Rusijo. Na vsak način Japonci sedaj nameravajo kmalu prijeti Ruse, kolikor jih je že pri reki Jalu, in jih prisiliti na odločno bitko, preden pride vsa ruska vojska skupaj in z njo glavni poveljnik Kuropatkin.

Kitajci se nagibljejo vedno bolj na stran Japoncev. Poslali so nekaj svojih čet že venkaj čez veliki kitajski zid, ki meji celo ogromno državo. Ruski poslanik je v Pekinu zahteval, da kitajska takoj odpokliče svoje čete nazaj in zagrozil, da bodo Rusi pri najmanjšem gibanju kitajskih čet prikorakali v Pekin in ga obsedli. Kitajska pa baje noče odpoklicati svojih čet.

Iz brzojavnih poročil.

Petrograd. Brzojavka iz Pekina poroča, da je pričakovati, da se Kitajska umeša v vojno. Namestnik princ Tsu je bil odstavljen in na njega mesto imenovan Natu, ki je Japonski prijazen. Natu prevzame tudi ministristvo zunanjih stvari. Pred Pekinom je 20.000 mož, katere so izvežbali Japonci.

London. Listi priobčujejo poročilo ameriškega konzula v Lipskem, ki pravi, da je neka avstrijska trdka dobila od Kitajske ogromna naročila za mornariške potrebščine. Ameriški vladi je došla uradna informacija,

Listek.

Zviti brat.

(Spisal Ivan Robar.)

V nekem zapuščenem kraju je stala majhna kočica, v kateri so živeli trije bratje. Oče in mati sta jim že pomrla, zato so si morali sami skrbeti za obleko in vsakdanji živež. Mlajši brat bil je majhne postave z debelo glavo ter bil videti nekako bedast. Njegova starejša brata bila sta velike lepe rasti in sta svojega mlajšega vedno črtila ter mu očitala, da ni bolj nstrkanega človeka na svetu, kakor je on. Ker sta starejša rada dobro živela, zato sta si zmisliła, da bi hodila ponoči v bližino vas krast. Ko sta se zvečer pogovarjala, da bodeta šla k nekemu gospodarju ovco ukrast, ju je mlajši brat milo prosil, da bi smel iti z njima. Starejša sta ga grdo pogledala in zasmehovala čes, tak butec ni za krajo, ker bi gotovo vse izdal. Mlajšega je to zelo razjezilo. Čeravno ni bil videti prebrisane glave, vendar jih je imel tudi za ušesi. Splazil se je tiho iz hiše, da bi brata to ne opazila ter tekel naravnost k tistemu gospodarju, kateremu sta hotela brata ukrasti ovco in mu celi načrt bratov izdal. Slednjič se mu ponudi za varuha ove tisto

noč. Gospodar mu dovoli in ga vpraša, kaj zahteva za to. Fant mu odgovori: »Nič drugega, kakor eno celo ovčjo kožo in majhen kij.« Ko je vse to dobil, se zavije v kosmato kožo, vzame kij v roke in gre v ovčji hlev. Tam se tiho med ovce zameša ter na vseh starih čaka, kedaj prideta brata. Čez nekaj časa sliši, kako se nekdo hlevu bliža. Kmalu je spoznal, da sta to njegova brata. Vrata na hlevu se odprejo in starejši brat reče srednjemu: »Ti, idi naprej v hlev ter poišči, kateri oven ima najbolj širok hrbet.« Srednji brat stopi v hlev in začne poskušati in slatati. Pri tem pride tudi do mlajšega brata, ki je z kožo ovit čepel med ovcami. Ko ga potiplje z roko zakliče starejšemu: »Že imam enega, ki je jako ...« Toda dalje ni mogel izgovoriti, ker ga je udaril v tem trenutku mlajši s kijem tako močno, da ni mogel več izpregovoriti. »Kaj praviš?« vpraša starejši. »Jo!« pravi srednji, »tukaj v sredi je oven z jako širokim hrbtom; tega sem mislil prijeti, pa me je tako trčil, da mi je kar vroče postalo.« »Ti plaha stvar«, pravi starejši, »še ovna se bojiš, si pač za nič. Beži, grem jaz po njega!« Zdaj ga poskusi starejši iz hleva potegniti, pa tudi njemu ni bila sreča mila. Lop — in tudi tega je tako butnil, da se je kar po hlevu zvrnil. »Vidiš«, mu reče srednji, »prej si se iz mene norčeval, sedaj si se pa

sam prepričal.« »Pojdiva domu, tukaj ne dobiva nič; tukaj se lahko postaneva nesrečna«, reče starejši ter zbežita. Drugo jutro je dal gospodar mlajšemu ovco za plačilo. Vesel pograbi ta ovco in jo nese domov. Doma sta brata skozi okno videla, kako je nesel ovco. Hitela sta mu naproti in se čudila, ko jima je rekel, da je ovco ukradel, medtem ko nista starejša ničesar dobila. Pogovarjala sta se med seboj: »Če je tak tepec ovco ukradel, kako, da je pa midva nisva mogla dobiti. V drugič morava drugače ravnati.«

Preteklo je nekaj dni in starejšima bratoma je zopet šinila misel v glavo, da bi šla po kak plen ponoči. Neki večer po večerji se začneta zopet pomenkovati, da bi bilo najboljšo iti po kako perutnino. Mlajši brat ju začne spet nadlegovati in prositi, da bi šel z njima. Obljubil jima je, da ne bo o tem nikomur nič pravil. Starejši brat pa mu zaničljivo odgovori: »Takega neumneža ne marava zraven, ki bi povzročil s svojo nerodnostjo, da bi se vsi ljudje vzbudili in slednjič bi se celo ukradeno reč nesel pri belem dnevu domov.« Mlajšega je zopet tako razjezilo, da ni vedel kaj bi počel. Vsede se za peč ter posluša, kaj se bosta brata dalje pogovarjala. Eden izmed njiju pravi: »Najboljše je, da greva k tistemu kmetiču tje za

da Kitajska kupuje velike množine orožja in streljiva. To vzbuja v angleskih vladnih krogih tem večjo vznemirjenost, ker je znano, da vplivni kitajski podkralji žele se udeležiti vojske.

Petrograd. Dopisnik ruske brzojavne agencije poroča iz Liaojana: Družine inozemcev so zapustile Inkau, le nekaj inozemskih trgovcev je še ostalo. Le podnevi dohajajo parniki, spremljani od ruskih čolnov. Vse kitajske čete so se umaknile zahodno od reke Siauho. General Linevič je poslal četam mandžurske armade povelje, naj žive s kitajskim prebivalstvom v miru, naj nikogar ne žalijo in nakupljeno plačajo. Da se to povelje strogo izpolnjuje, naj skrbijo šefi posameznih oddelkov. To povelje je na prebivalstvo zelo dobro vplivalo, in kitajsko prebivalstvo rado prodaja ruskim vojakom živila, živino in druge potreščine.

Petrograd. Stališče angleške je še vedno zelo sumljivo. Listi pozivajo vlado, naj sklene trozvezo: Rusija, Nemčija, Francoska, ki so že pred leti šle roko v roki v zahodnem azijskem vprašanju.

Varšava. Katoliški nadškof Popiel je dobil od vlade dovoljenje, da napravi na bojišču posebni zdravniški oddelek z usmiljenimi sestrami, zdravniki in katol. duhovniki.

Petrograd. General Linjevič je nadziral nove utrdbe v Inkavu in na drugih točkah južne Mandžurije. Snežni viharji še vedno divjajo. Kuropatkin je pisal Linjeviču, da bo tudi nadalje ostal v Mandžuriji.

Mukden. General Žilinsky je 20. t. m. prepočil pri postaji Udini (sibirski železnica) tolpo 100 Čunguzev. Potrjuje se, da so Japonci zasedli Andžu in Pičongjang. V Činampo je prišlo nedavno 13 japonskih transportnih ladij z vojaštvom. Poročila o izkrcavanju japonskih čet na drugih obrežnih točkah so neresnična.

Petrograd. Iz Söula poroča neki dopisnik, da so Japonci zamudili najboljši čas za velike uspehe. Njihovo prodiranje je bilo tako počasno, da je bilo Rusiji mogoče zbrati v Mandžuriji že veliko armado. Rusi so se bali, da bodo Japonci prej vdrli v južno Mandžurijo, sedaj se pa že Rusi lahko uspešno postavijo proti vsakemu poskusu Japoncev prodirati v Mandžurijo, a vsak dan se ruske čete v Mandžuriji še množe. Vsak dan prinaša Japonci nove nevarnosti.

goro, ki ima mnogo gosi, tam bova gotovo dober plen imela. Gosi so zaprte v majhnem svinskem hlevu ter lahko prideva do njih. »Mlajši brat, ki je to vse pazljivo poslušal, pravi sam pri sebi: »Dobro, ker me s seboj nočeta, pa bom vaju zopet dobro splečal!« Stopi v vežo, obleče staro suknjo ter jo udere čez hrib k kmetu, h kateremu sta bila brata namenjena krast. Tam pove kmetu vse natanko, kaj njegova brata nameravata. Kmetič mu obljubi lepo gos, če paziti na tatove. Seveda je sprejel z veseljem to ponudbo. Tukaj je pa zahteval belo rjuho in majhne klešče. Kmalo je čepel v rjuho zaviti in s kleščami v rokah v hlevu med gosmi. Brata meneč, da je šel mlajši v podstrešje spat kakor po navadi, sta se odpravila krast. Mlajši brat ju je kmalu slišal stopati proti hlevu. Zdaj je eden zunaj pošepetal: »Odprvi vrata, idi med gosi ter poslušaj, katera najbolj na debelo piska.« Srednji zloze v hlev ter reče: »Tam v kotu slišim enega gosaka, ki ima jako debel glas, ta je gotovo velik.« V tistem kotu je čepel mlajši brat ter debelo hrskal. Srednji brat meneč, da je gosak, ga misli naglo pograbit, toda! v tem trenutku ga mlajši stisne s klešči tako, da mu je skoraj nekaj mesa na nogi odščipnil. »Jojmine, kako me je uščipnil«, zakriči revež. Starejšega je to razjarilo ter reče srednjemu: »Ene gosi se menda vendar ne boš bal.« V tem trenutku mlajši zopet srednjega tako priškrne,

Kako nas Rusi sodijo?

»Novoje Vremja«, eden največjih ruskih listov, ki izhaja v Petrogradu, piše sledeče: Na »Novoje Vremja« poslalo je slovensko ženstvo brzojavko sočutja do Rusije z nekoliko sto podpisami dam. Na željo teh predstaviteljic slovenskega naroda natisnemo vsa njih imena in se držimo pomenljive besede »ženstvo«, katera prekrasno zveni tudi v ruskem jeziku in zedinjuje žene in devojke v edni besedi. Slovenci so eden najomikanejših zapadnih slovanskih narodov (okoli eden in pol milijona duš). V tem oziru so jednaki samo Čehom, s tem razločkom, da so njih ženske lepše in izvrstnejše od Čehinj. Pri tem so Slovenci eden najizvirnejših narodov poln poezije in tvrne sile. Slovenci so vedno stali pod dvojnimi vplivi, ki jim ga je vtisnil jug pod nemškim (južnonemškim) in romanskim (italijanskim). Ne glede na mogočni vpliv planinske prirode: Kranjska, Štajerska in Koroška, Istra in Gorica, predstavljajo dežele različne in bogate, ki zedinjujejo v svojih pokrajinah veličastvo z milobo in izvanredno lepoto. Znamenita Slovanoslovca Kopitar in Miklošič sta se rodila v sredi slovenskega naroda. V teh pojavih in stremljenjih zapadnih Slovanov v tem blagem sočutju in dobri želji do nas v sedanjih težkih časih leži zelo resen in važen pomen, ki kaže na to, da postaja Rusija bolj in bolj draga in neobhodna zavesti zapadnih Slovanov. Bodimo jim hvaležni za njih iskreno in toplo sočutje. V imenu vseh čitateljev in čitateljic »Novega Vremena« pošiljamo goreči pozdrav vsemu slovenskemu ženstvu in smo uverjeni, da smo govorili iz srca vsega ruskega ženstva. Naj rastejo te medsebojne simpatije rusk. in slov. naroda v obči blagor slovenskega plemena. Naj vedno pogostejše dohaja iz ruskih ravnin ruska beseda in rusko čustvo v doline in gore čudovite dežele slovenskega naroda. Da zdravstvujet slovenskoje ženstvo! (Pozdravljeno bodi ženstvo slovensko!)

Državni zbor.

Plačilni nalogi glede osebnega dohodnin. davka. V seji dne 16. t. m. vložila sta poslanca V. Pfeifer in Žičkar predlog, naj se popolnijo plačilni nalogi glede osebnega dohodninskega davka:

da je ta kar iz hleva pobegnil. Vrag, da bi se pa ene gosi ne mogla dobiti! I dé jezno starejši ter naglo skoči po tisto veliko gos. Pa ni je še prijel, že ga tako stisne za nogo, da ga je pri srcu kar zabolelo. Skoči ven ter reče: »Tako strašno hudih gosi pa menda ni na cellem svetu kakor so ta.« »Vidiš«, pravi srednji, »se jih ti tudi ne bojiš?« Oba sta nevoljna odšla. Drugo jutro si mlajši brat vesel z gosjo prižvižga domov. Bratoma se je zopet čudno zdelo, kje in kako jo je mlajši ukradel. A vendar nista še izgubila popolnoma poguma.

Mlajšemu sta bila nevoščljiva, ker je imel povsod srečo. Zato sta ga začela še bolj sovražiti ter odganjati od hiše. In res se kmalu mlajši poslovi od svojih bratov ter si kake četrt ure proč postavi majhno hišico, v kateri je odsihodob stanoval. Včasih je šel tudi k svojim bratoma nazaj vasovat, dasiravno ga nista marala. Ko je neko popoldne prišel do hiše svojih bratov in stopil v vežo, slišal je, da se brata v sobi ravno pogovarjata, kako bosta šla zvečer krast čebele k bližnjemu čebelarju. Mlajši v veži je vse jako pazno poslušal. Dobro je vedel, da ga brata ne vzameta s seboj, če bi ju tudi prosil. Ko sliši, kam sta brata namenjena, jo je tiho pobrisal domov. »Tudi pri čebelah vama bom eno zaigral!«

(Konec pride.)

Davčna oblastnija I. instance mora vsled § 217 zakona z dne 25. oktobra 1896 davčnemu obvezancu prijaviti svoto osebnega dohodninskega davka v plačilnem nalogu, v katerem mora tudi razvidno biti, v katero stopnjo se je uvrstil dotični dohodek.

Člen 60 ministrske odredbe urejuje take plačilne naloge po posebnem obrazcu — formular 1/1 — ki more obsegati dohodninsko stopnjo, davčno svoto in dohodek.

A ta dohodek je vpisan le v eni skupni svoti, dasiravno mora davkoplačevalec v svojo fasijo staviti dohodke iz posameznih dohodninskih virov (iz zemljišč, iz poslopij, obrtov itd.) Če davčna oblast zahteva tako natančno fasijo, bi se moralo tudi davkoplačevalcu prijaviti v plačilnem nalogu, kako se je odmeril davek po posameznih virih. To je zlasti takrat potrebno, če je davčna oblastnija dohodke drugače cenila, kakor jih je napovedal davkoplačevalec. Na ta način ne bi bilo treba strankam vlagati prošnje, da se jim prijavijo podatki, po katerih se je odmeril osebni dohodninski davek; tudi bi se prihranil dotični kolek po 1 K in odpadla bi zamudna pisarija. Poleg tega bi lahko dobila stranka potrebne podatke za fasijo prihodnjega leta.

Da se željam davkoplačevalcev v tem oziru ustreže, se predlaga sledeče: »C. kr. vlada se pozivlja, da se na plačilnih nalogih prijavljajo svote posameznih dohodnih virov in odbitnih stroškov.« — Na Dunaju, dne 16. marca 1904. — Viljem Pfeifer, J. Žičkar, Berks, dr. Ploj, Robič itd.

Pogajanja med Lahi in Slovenci.

Dne 8. marca t. l. je obljubil ministrski predsednik dr. Körber, da je vlada odločila južno-tirolsko, čisto laško mesto Roveredo, da se naj ondi ustanovi pravoslovno učilišče za Italijane. Lahi pa s tem predlogom nikakor niso zadovoljni in zahtevajo Trst za ustanovitev te visoke šole. Dr. Körber se upira tej laški zahtevi, češ: Slovenci in Hrvati tega ne pripuščajo. Dozdeva se nam, da je dr. Körberju malo mar za to, kaj Slovenci in Hrvati porečejo k temu, da se ustanovi laško vseučilišče v Trstu. Dr. Körber iz občeavstrijskega stališča ne more pripustiti, da se na avstrijskih obalah jadranskega morja ustanovi novo ognjišče laške iredente. A tega si ne upa laškim poslancem v lice povedati in se izgovarja s tem, da Slovenci in Lahi v Primorju v ta načrt Italijanov ne privolijo. Da bi nezadovoljni Lahi dr. Körberja spravili v zadrego, so se obrnili do Mladočehov, naj ti pregovorijo Slovence in Hrvate, da privolijo v to, da se v Trstu ustanovi celo laško vseučilišče. Oni — Lahi — pa obetajo, da bodo podpirali zahtevo Slovencev po ustanovitvi slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Na videz se dozdeva ta zadeva priprosta, tako, da bi Slovenci lahko v njo privolili; a temu vendar ni tako. Lahi smatrajo Primorje z Gorico, Trstom, tržaško okolico in Istro kot čisto italijansko ozemlje. V Trstu so Slovenci Lahom ne domačini, ampak le tuji gostje. Zato tudi ne privoščijo Slovincem v Trstu niti ene ljudske šole, čeravno trinajststo slovenskih očetov to zahteva že dvajset let. Predlagalo se je, naj Italijani privolijo v to, da se v Trstu ustanovi vseučilišče z laškim in slovensko-hrvaškim poučnim jezikom. Temu predlogu so se Italijani uprli z vso močjo. Pri skupnem posvetovanju Lahov in Slovencev je predsedoval predsednik češkega kluba dr. Pacak, ki je nasvet Italijanov srčno pozdravljaj in željo izrazil, da se mir naredi med Jugoslovani in Lahi. Dr. Kramar je kazal na izjave nemških poslancev, ki so naravnost povedali, da ne bodo nikdar privolili, da bi se za katerokoli narodnost v Avstriji ustanovila kakšna visoka šola. Razgovor med poslanci je bil jako prisrčen in se bo nadaljeval.

Nasledki obstrukcije.

Nemške stranke: krščanski socialci, nemški naprednjaki, nemški narodnjaki in nemški veleposestniki tuhtajo, kako bi zadušili slovansko obstrukcijo. Skovali so nekaj